

Soběhrdy 12. 5. 2024

6. neděle po velikonocích – EXAUDI – Vyslyš

Čtení: Joz 24, 1-2a. 13-22

Text kázání: Joz 24, 15

Sestry a bratři.

Jako základ dnešního zamyšlení nám poslouží přečtený oddíl z knihy Jozue. Zvláště pak 15. verš 24. kapitoly.

Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům, kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou Eufratem a v Egyptě, nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Já a můj budeme sloužit Hospodinu.

Sněm v Šekemu (kral. Sichem), jak je toto shromáždění Izraele zpravidla označováno, je důležitým mezníkem v životě lidu Staré smlouvy. Toto vyprávění najdeme v závěru dlouhého příběhu o cestě Izraele z Egypta do zaslíbené země.

Jozue na konci své životní poutě svolává zástupce všech izraelských pokolení, aby s nimi na počátku jejich života v zaslíbené zemi slavnostně obnovil smlouvu z hory Sinaj – smlouvu, ve které Hospodin Izrael přijal za svůj zvláštní, vyvolený lid.

Jozue při té příležitosti připomíná všechny veliké Hospodinovy skutky, které dovedly Izrael až sem.

Byl to Hospodin, který povolal Abrahama a ostatní praotce.

Byl to Hospodin, kdo vyvedl Izrael z egyptského otroctví.

Byl to Hospodin, který lid vedl a ochraňoval na cestě pouští,

Byl to Hospodin, kdo zadržel vody Jordánu, aby mohl lid vejít do zaslíbené země.

A konečně byl to Hospodin, kdo dal zemi lidu. Nic z toho by Izrael sám nedosáhl, ve všech těch dějích se projevil Boží moc a vedení.

Nyní se Izrael ujal země a Jozue mu připomíná, že je darovanou. Před Izraelem se otvírá nové období, a proto jej Jozue vyzývá k novému rozhodnutí: „*Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit.*“

Není to zbytečné? Jozue vyzývá ty, kteří se přece už dávno k Hospodinu hlásí a považují se za jeho lid. Tolikrát přece volali k Hospodinu v prosbách o pomoc a on je tolikrát vyslyšel a vysvobodil. Není tedy samozřejmé, že se po tolika zkušenostech budou Hospodina držet. Není zbytečná Jozuova výzva: „*Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit.*“

Jozue ale ví, co dělá. Vždy znovu je třeba si připomínat toho, k němuž jsme se přihlásili. Připomínat si, zač všechno mu vděčíme. Jak snadno člověk zapomíná na darovanost svého života.

„Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je těžké, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům, kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou Eufratem a v Egyptě, nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte.“

Jozue zná nebezpečí, kterému bude Izrael v novém prostředí vystaven – bude těžké obstát. Proto vše znovu připomíná, proto je třeba vše znovu vážně promyslet, proto je na místě zásadní rozhodnutí, obnova smlouvy.

Važme si každé příležitosti, kdy si i my můžeme připomínat, ke komu se hlásíme. Važme si, sestry a bratři, každé možnosti naslouchat slovu Božímu. Hýčkejme si společenství sboru, církve – není to samozřejmé. Važme si možnosti být spolu, mít možnost sdílet s druhými své starosti, obavy i radosti. (Byla jsem minulou sobotu na maturitním srazu – a jedna ze spolužaček si posteskla: „Nemám si s kým popovídat, nemám se s kým podělit o radosti a starosti). Važme si možnosti sdílení. Může nám to být a já věřím, že nám to je velikou pomocí ke zvládání každodenních starostí – těch malých i těch velkých.

Jozue staví lid před závažnou, ale přitom zcela svobodnou volbu, k ničemu nenutí, ničím nevyhrožuje. „*Volte sobě dnes.*“ V otázce víry, v otázce životního směřování nelze poroučet. Kdokoli se o to kdy pokusil, nedosáhl kýženého výsledku, nemělo to dlouhého trvání, nebo to dokonce vyvolalo ostrou odmítavou reakci. Každý člověk se musí sám rozhodnout, jak naloží s příležitostí, která mu byla dána, jak naloží se svým životem.

A tak Jozue předkládá možnosti, nač se Izrael může ve svém dalším životě spolehnout, co mu může být oporou, ale co ho také bude znovu a znovu lákat.

Jozuem předkládané možnosti, jak se zařídit ve svém životě a na co vsadit, zdaleka nejsou minulostí. Nabízely se tehdy Izraeli a nabízejí se i nám. Jen musíme odkrýt závoj času, abychom pochopili, že i před nás klade Jozue nárok: „*Volte si dnes, komu chcete sloužit.*“

Budou to snad božstva babylonská, tedy ta za řekou Eufratem? Tam uctívali takzvaná astrální božstva. Zkoumání hvězd, jejich polohy, dráhy a vzájemné vztahy, to vše bylo aplikováno na každodenní život člověka. Zákonitosti nebes ty určují život. Ale na druhou stranu: pokud jsou vědecky prozkoumané, člověkem rozklíčované, dá se podle toho dobře zařídit a pak přece musí všechno klapat. Řeknete: „Dobrá, a co my s tím dnes?“ A přece. Ne nemyslím jen na astrologii, i když na výzvy typu „Volejte věštce“, či výklady z karet, horoskopy a podobně slyší mnoho lidí. Dnes ale také mnoho lidí spoléhá jen na vlastní schopnosti – rozklíčovat složitost světa, vědecky zhodnotit a na základě získaných informací naplánovat jak dál. Ze všech stran na člověka útočí vědecky podložená a zaručená řešení osobních i celospolečenských problémů. Obrátíte se tedy tímto směrem a na toto se spolehnete?

Nebo to budou božstva kananejská, která si zvolíte? Tady šlo o takzvaná přírodní božstva. Šlo o to žít v souladu s přírodou. Ano, na jedné straně se jí podřizovat, ale na druhé straně ji umět ovlivňovat ve svůj prospěch. A to vše s jediným cílem: zajistit si blahobyt a co nejvíce si užít života. Ani tady není tak těžké najít souvislost s dneškem. Nic proti ochraně přírody, člověk má být správcem Země, ne jejím vykořisťovatelem či dokonce ničitelem. Snahy šetřit Zemi a její zdroje jsou jistě na místě. A jak moderní je v současnosti tzv. zdravý životní styl. Ani proti tomu nelze nic namítat. Jen mám mnohdy pocit, že tam to končí. Kolik sobecké snahy dokáže člověk dnes jako kdysi vynaložit k zajištění vlastního prospěchu. A co všechno jsou lidé ochotní udělat pro dosažení pravého prožitku. Jistě jste se už

setkali s nabídkami firem, u kterých lze koupit zážitkové poukázky. (Chceš pást ovce v Beskydech nebo si vychutnat demolici auta? A co takhle pivní lázně?,...). Spolehnete se ve svém životě na tento směr?

Nebo to budou božstva egyptská, kterým chcete sloužit? V Egyptě nešlo o nic jiného, než o náboženství moci a prosazování bezpodmínečné nadvlády. Copak tohle je dnes pasé? Mít nad druhým člověkem vrch, moci ho ovládat – manipulace, kam se člověk podívá – od rádoby neškodných nabídek, které na vás vyskakují z nevyžádaných reklam, až po promyšlené ovlivňování názorů a plánování života? Jak mnoha lidem tohle dělá dobře a je prvořadou náplní jejich života. Ale někdy to ani nemusí být prvoplánově touha druhého ovládat, může to být jen neschopnost či neochota druhému naslouchat, vnímat jeho potřeby či přání.

Stará božstva symbolizující možnosti, které se člověku nabízejí i dnes. Proti nim stojí Hospodin se svým absolutním nárokem, se svým Desaterem a ano: Ježíš s Dvojpříkázáním lásky.

Jozue varuje před příliš lehkomyšlným rozhodnutím. Polovičatost není možná. Budete schopni a ochotni podřídit svůj život v celém jeho rozměru a rozmanitosti Božímu nároku? Jste ochotni vsadit všechno na Hospodina, i když se budou nabízet jiné možnosti?

Je to rozhodnutí pro vždy a ve všem. Pro všední den i pro svátek, pro dny pohody i trápení, pro vyznávání i jednání.

„*Dnes se rozhodněte*“. Máte volbu, přikázat nelze. Co ale lze, je dát vlastní příklad.

A tak i nám Jozue svědčí svým příkladem: „*Já a dům můj budeme sloužit Hospodinu.*“

Amen.